N°. 79. 1857.

# BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 1 OCTOBER.

## FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten September.

Volgens den *Moniteur* heeft de Keizer te Straatsburg eene revue over de troepen gehouden en de burgerlijke en militaire autoriteiten, alsmede deputatiën uit andere plaatsen van het departement, bij zich ontvangen. De Groothertog van Baden is Z. M. komen begroeten en heeft hem uitgenoodigd zich eenige oogenblikken te Baden op te houden. Bij de ontvangst heerschte de grootste geestdrift.

De ministeriele bladen van Parijs doen opmerken, dat Keizer *Alexander* te Stuttgart Keizer *Napoleon* dadelijk bezocht heeft zonder het voor de eerste ontmoeting bepaalde tijdstip af te wachten. »Keizer *Alexander* — zegt de *Pays* — heeft, de voorschriften der étiquette ter zijde stellende, zich gehaast *Napoleon III* te gemoet te gaan; dit heeft aan de onderlinge kennismaking der twee Souvereinen hartelijkheid en innigheid bijgezet."

Door middel van den telegraaf heeft men nadere berigten uit Stuttgart ontvangen; zij melden dat de Keizerin van Rusland en de Koningin van Griekenland er aangekomen zijn, en deelen verder iets mede van de openlijke gangen der twee Keizers; maar wat er tusschen hen behandeld of afgesproken is, blijft natuurlijk voor alsnog een geheim. Keizer *Alexander* zou waarschijnlijk den 28sten en Keizer *Napoleon* den 29sten dezer Stuttgart verlaten.

De *Constitutionnel* en de *Pays*, twee ministeriele bladen van Parijs, betoogen in hun jongste nommer op nieuw, dat de bijeenkomst der Keizers te Stuttgart eene gebeurtenis van vredelievende strekking is. Het eerstgenoemde van die bladen zegt: »In Duitschland zijn er, die Stuttgart als een nieuw Erfurt beschouwen en vreezen dat Duitschland door de aaneensluiting van een anderen *Napoleon* en een anderen *Alexander* in de klem zal geraken. Die lieden letten niet op het groote onderscheid tusschen de twee tijdstippen en tusschen de destijds en thans regerende Vorsten. Vrede was de wensch waarmede *Alexander II* en *Napoleon III* beiden de regering aanvaard hebben. Het voorwerp hunner eerzucht zijn vreedzame veroveringen, vooruitgang die tot verbetering van den toestand hunner onderdanen strekt. Zij zijn het, waaraan Europa den vrede, dien het thans geniet, eigenlijk te danken heeft; en zij ontmoeten elkander onder het dak van een eerbiedwaardigen Monarch, wiens vaderlandsliefde aan geheel het Duitsche volk bekend is."

— Het hof van assises der Seine heeft uitspraak gedaan in de zaak van *Carpentier* en de overige personen, beschuldigd van ontvreemding van aandeelen der Noordelijke spoorweg-maatschappij. *Parod* is vrijgesproken, doch *Carpentier*, *Grellet* en *Guérin* zijn schuldig verklaard en veroordeeld *Carpentier* en *Guérin* tot 5 jaren en *Grellet* tot 8 jaren gevangenisstraf. Alle vier de beschuldigden zijn buitendien veroordeeld tot teruggave der ontvreemde aandeelen.

— Op de spoorweglinje van Nantes zijn 18 wagens ten gevolge van het stooten tegen een goederentrein vernield, waarbij verwondingen hebben plaats gehad.

— De heer *Goldschmidt* alhier heeft den 19den dezer de 57ste planeet ontdekt, waardoor het getal der planeten tusschen Mars en Jupiter nu reeds tot 49 is gestegen.

— De toestand der beroemde treurspeelster *Rachel* is hopeloos geworden. Op het per telegraaf deswege ontvangen berigt zijn hare moeder en hare beide kinderen van hier naar Cannes gereisd.

— Het Spaansche regeringsblad van den 20sten dezer behelst een besluit der Koningin, waarbij de Cortes-vergadering tegen den 30sten October wordt bijeengeroepen.

## DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 28sten September.

Door middel van den telegraaf is het berigt uit Stockholm ontvangen, dat de vier standen van den rijksdag den 23sten dezer het voorstel des Konings betrekkelijk de opdragt van het regentschap aan den Kroonprins hebben aangenomen. Het berigt meldt dat het voorstel bij den burger- en bij den boerenstand tegenspraak heeft ontmoet; door den stand der edelen en dien der geestelijkheid schijnt het zonder tegenstand te zijn goedgekeurd.

— In den namiddag van den 25sten dezer, is de Keizer van Rusland vergezeld van den minister vorst *Gortschakoff* te Stuttgart aangekomen.

— Op de reis van Straatsburg naar Stuttgart heeft de Keizer der Franschen te Baden een bezoek aan het Badensche hof gebragt en een bezoek ontvangen van den Prins van Pruissen, die hem eenen vriendschappelijken brief van den Koning van Pruissen overhandigde.

— Keizer *Napoleon* is jl. Vrijdag te Stuttgart aangekomen; bij heeft kort daarna een bezoek van Keizer *Alexander* ontvangen, en hem een tegenbezoek gebragt. Volgens een telegraphisch berigt heeft de Keizer der Franschen den volgenden dag een onderhoud gehad met den Russischen Minister van Buitenlandsche Zaken, die zijnen Souverein op de reis in Duitschland vergezelt, en zouden de Keizerin van Rusland alsmede de Koningin van Griekenland des avonds van dien dag te Stuttgart aankomen.

— Aan de Berlijnsche half-officiele *Zeit* wordt thans als stellig uit Weimar gemeld, dat de Keizers van Oostenrijk en van Rusland elkander den 1sten October te Weimar zullen ontmoeten. De Keizer van Oostenrijk zal den 29sten September uit Weenen vertrekken en zich over Dresden naar Weimar begeven. In Berlijn heeft de tijding van deze zamenkomst eenen zeer gunstigen indruk gemaakt.

— Volgens een telegraphisch berigt uit Jassy van jl. Zaturdag was de bevolking over het algemeen zeer te vreden over den afloop der gehouden verkiezingen. De gekozen volksafgevaardigden zouden reeds over acht dagen te Jassy bijeenkomen, en de Europesche commissie voor de reorganisatie van het bestuur der Vorstendommen, welke te Bucharest vereenigd is, had twee van hare leden, namelijk den commissaris van Engeland en dien van Rusland, naar Moldavie afgevaardigd om door hunne tusschenkomst met die vergadering in betrekking te treden.

## ENGELAND.

LONDEN, den 28sten September.

Te Balmoral is een geheime raad gehouden, tot bijwoning waarvan de Kabinetsministers zich derwaarts begeven hebben. In dien raad is besloten dat Woensdag den 7den October tot een dag van algemeene verootmoediging en nationale gebeden, ter oorzake van den opstand in Indie, bestemd zal zijn.

— Het gouvernement haast zich, aan de veldheeren, die zich in den hagchelijken strijd tegen de Indische muiters onderscheiden, openlijke eereblijken te verleenen: de generaal-majoor *Havelock* zal onverwijld tot kommandeur, en vijf andere Indische hoofdofficieren, met name *Wilson*, *Neill*, *Chamberlain*, *Nicholson* en *van Cortlandt*, zullen tot ridders van de Bath-orde benoemd worden. Dit berigt de ministeriele *Globe*, en voegt er bij, dat ook de generaal *Ashburnham*, die als opperbevelhebber der tegen China uitgezonden expeditie te Hongkong aangekomen is, zich van daar naar Indie zal begeven, om er bevel over eene afdeeling van het Engelsche leger te voeren.

— Lord *Clarendon* heeft heden van Cagliari van den admiraal *Stopford* de volgende telegrafische depeche ontvangen:

«De *Pottinger* is den 24sten te Suez aangekomen. — De tijdingen uit Bombay zijn van den 31. Augustus en die uit Delhi van den 12den dier maand. Toen was de stad nog in de magt der oproerlingen. Zij zou worden aangetast zoodra de versterkingen onder den generaal *Nicholson* zouden zijn aangekomen. — De generaal *Havelock* heeft zich verpligt gezien naar Cawnpore terug te trekken, na den 4den Augustus naar *Lucknow* gemarcheerd te zijn. Verscheiden schermutselingen hebben plaats gegrepen, in welke de vijand steeds geslagen is en zware verliezen zoo van manschappen als stukken geschut heeft geleden. — Het 26ste inlandsche regement is den 30. July te Lahore in opstand gekomen en heeft den majoor *Spencer* vermoord, doch al de muiters zijn om het leven gebragt. Het 12de regement inlandsche infanterie van Bombay is te Nusserabad ontwapend. Het 8ste regement kavalerie te Madras is mede ontwapend, omdat het geweigerd heeft naar Bengalen te marcheren; de overige inlandsche regementen van het leger van Bengalen zijn mede ontwapend. Het oproer van Kolapore is onderdrukt. — De reserve van het 33ste regement is van het eiland Mauritius te Bombay aangekomen. — Midden Indie is rustig. — Een gedeelte van het legioen van Joudpoor is te Mount-Aboo in opstand gekomen. Geen leed is den Europeanen geschied. — *Goolab*-sing is den 2den Augustus te Cachemire overleden."

Uit eene andere depeche blijkt nog, dat de generaal *Nicholson* met versterking voor Delhi was aangekomen.

— Met de *Asia*, die New-York den 16 dezer verliet, zijn te Liverpool berigten uit Noord-Amerika ontvangen. Uit St. Domingo verneemt men dat de partij van *Baez*, die zich sterk bedreigd zag, een verbond met Keizer *Soulouque* gesloten en dat deze troepen tot bijstand van zijnen bondgenoot afgezonden heeft.

# NEDERLANDEN.

BREDA, den 30sten September.

De beide bataillons van het 4de en 5de regiment infanterie, onder de bevelen van de majoors *van Overstraten* en *van Emde*, die aan de groote manoeuvres in de nabijheid van 's Bosch hebben deelgenomen, kwamen gisteren alhier terug en werden ingehaald door den kommandant en vele officieren, alsmede door het hoornmuzijk van het 5de regiment infanterie. — Het bataillon van het 4de regiment zette onverwijld den marsch naar Bergen-op-Zoom voort.

---

Aan de Commissie belast met het overbrengen van het adres der Eerste Kamer heeft Z. M. het volgende geantwoord:

*Mijne Heeren!*

»Ik verheug Mij van U de hernieuwde verzekering te mogen ontvangen der ijverige medewerking van de Eerste Kamer tot verdere ontwikkeling van de zedelijke en stoffelijke welvaart des Vaderlands.

»Ik verzoek U aan de Kamer Mijnen bijzonderen dank over te brengen voor haar adres van antwoord.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Zaturdag zijn ingekomen twee wets-ontwerpen tot wijziging van hoofdstuk II en IX *B* der Staatsbegrooting over 1856.

De Commissie van redactie voor het adres van antwoord op de troonrede heeft haar ontwerp ter tafel gebragt. Dat ontwerp luidt aldus:

*Sire!*

1. De Staten-Generaal hebben bij de opening van deze hunne zitting van Uwe Majesteit mogen vernemen, dat het Vaderland zich in een zeer gunstigen toestand bevindt: de Tweede Kamer gevoelt zich daarover verblijd en waardeert dien zegen, geschonken aan Uwer Majesteits Regering.

2. Wanneer goede verstandhouding heerscht met de andere Mogendheden; wanneer zee- en landmagt met eer aan hare roeping beantwoorden; wanneer 's Rijks Oost-Indische bezittingen mildelijk vruchten geven en toenemen in welvaart; wanneer handel, scheepvaart en vele takken van nijverheid bevredigende uitkomsten opleveren; wanneer de vaderlandsche bodem, veilig gebleven tegen verwoestende natuurkrachten, een oogst schenkt, die redén geeft tot dankbaarheid, — dan, Sire! zijn bijna alle omstandigheden aanwezig, welke eene regering in staat stellen om den voorspoed en het geluk van een volk te bevorderen, en de Tweede Kamer heeft met erkentelijkheid en vertrouwen de betuiging vernomen, dat het Uwer Majesteits ernstig streven blijft, dien voorspoed en dat geluk naar vermogen te helpen vermeerderen.

3. Ook de Tweede Kamer gevoelt de verpligting, die op haar en op de Natie rust, om den tijd van vrede en voorspoed te gebruiken op eene wijze, die getuigt van dankbaarheid voor groote zegeningen. De afschaffing der slavernij in 's Rijks West-Indische kolonien zal, onder andere gelegenheden, er eene voor ons openen om aan dien pligt gehoor te geven en tevens aan de stem der menschelijkheid.

4. Het is echter ook onze pligt, Sire! bij den gunstigen toestand, waarin de schatkist verkeert, te ijveren voor al die verbeteringen in 's Rijks finantien en in ons stelsel van belastingen, welke bevorderlijk kunnen zijn aan de welvaart van ons volk. Aan de gewigtige maatregelen betrekkelijk de gemeente-finantien, welke Uwe Majesteit aan onze belangstelling aanbeveelt, zullen wij onze bijzondere aandacht wijden.

5. Uwe Majesteit heeft aan de Staten-Generaal de vernieuwde voordragt aangekondigd van wetsvoorstellen tot bevordering van den aanleg van spoorwegen, tot regeling onzer regterlijke instellingen, met een aantal andere van belangrijken inhoud, welke onafgedaan zijn gebleven: het is ons ernstig voornemen die te onderzoeken met al den spoed, maar ook met al de zorg, welke zoo gewigtige onderwerpen vereischen.

6. Met dankbaarheid, Sire! heeft de Tweede Kamer dat Koninklijk woord vernomen, waarin Uwe Majesteit het gevoel uitdrukte eener dubbele behoefte om, bij de uitbreiding der stoffelijke welvaart, ook de zedelijke en verstandelijke ontwikkeling van het volk te behartigen. Zoo de menigvuldigheid der onderwerpen, wier behandeling bij voortduring de zamenwerking der wetgevende magt vereischt, de aanbieding van vele nieuwe wetsvoorstellen gedurende deze zitting niet zal gedoogen, wij stellen er prijs op, dat de voldoening aan het voorschrift der Grondwet omtrent het middelbaar en hooger onderwijs intusschen wordt voorbereid en geene andere vertraging zal ondergaan dan welke van tijdsbeperking onafscheidelijk is.

7. Uwe Majesteit heeft bij de Staten-Generaal de herinnering verlevendigd, dat het de roeping is der wetgevende magt het vaderland aan zich [illegible]. De Tweede Kamer wenscht daaraan te beantwoorden met al hare [illegible] over de toepassing van betwistbare beginselen van [illegible] en volksbelang, daar is het onvermijdelijk, dat zich verschil van meeningen openbaart. Maar wanneer het betreft de warme gevoelens voor het dierbare vaderland, waartoe de Staten-Generaal bij het openen dezer zitting door Uwe Majesteit zijn opgewekt, dan, Sire! is er bij ons volkomene overeenstemming, en de Tweede Kamer uit zich met niet minder eenparigheid wanneer zij, gelijk zij doet bij deze plegtige gelegenheid, onder inroeping van Gods zegen over den Koning en Zijn Huis en het Volk van Nederland, aan het Hoofd van den Staat hare hulde brengt en de verzekering aanbiedt van hare verknochtheid.

— In de zitting van de Tweede Kamer van ll. Maandag is bovenstaand adres in beraadslaging gebragt en met algemeene stemmen van de 47 tegenwoordig zijnde leden aangenomen. Alleen op de 4de paragraaf is door den heer *van Besse* een belangrijk amendement voorgesteld, namelijk om aan het slot daarvan te voegen: «Voortgezette schulddelging is daartoe, naar onze eerbiedige meening, noodzakelijk", welk voorstel met 31 tegen 14 stemmen aangenomen werd. In paragraaf 5 zijn, waar van den aanleg van spoorwegen gesproken wordt, op voorstel van den heer *Dirks*, de woorden «*hoogst wenschelijken*" bijgevoegd. Bij de behandeling van paragraaf 6 nam de commissie van redactie de woorden *bij voortduring* weg, en vereenigde zich met het denkbeeld van den heer *van Zuijlen van Nijevelt* om achter het woord *voorbereid*, te lezen de volgende: «en wenschen dat de eindregeling van dit gewigtig onderwerp geene andere vertraging moge ondergaan", enz. gelijk in het ontwerp, waarna de paragraaf zonder hoofdelijke stemming werd aangenomen.

In deze zitting is ingekomen een wets-ontwerp tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot voor 1855.

— Zijne Majesteit heeft op het adres der Tweede Kamer het volgende geantwoord:

*Mijne Heeren!*

»Het is mij zeer aangenaam, bij de hulde die de Tweede Kamer Mij brengt, en bij de verzekering harer verknochtheid Mij en Mijn Huis op nieuw aangeboden, te [illegible] omtrent de gewigtige werkzaamheden die haar wachten, en welke, zoo zij met gemeen overleg tot een doeltreffend einde worden geleid, onder Gods zegen, voor ons dierbaar Vaderland heilrijke uitkomsten zullen opleveren.

»Ik verzoek U der Kamer Mijnen bijzonderen dank aan te bieden voor haar adres van antwoord."

— Gisteren middag heeft er ten Hove een groot diner plaats gehad, dat door de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal werd bijgewoond. Gedurende dat diner werd er door de kapel van het muziekkorps van het regement grenadiers en jagers muziek uitgevoerd.

Z. M. de Koning zal zich vrijdag aanstaande uit de residentie naar het Loo begeven, om aldaar een geruimen tijd te verblijven.

— Bij Koninklijk besluit van den 17den September 1857, n°. 91, is de kapitein-luitenant ter zee van de Nederlandsche marine *A. D. S. Clarkson*, kommandant van het stoomschip *Etna*, benoemd tot ridder der 4de klasse van de Militaire Willemsorde, wegens het door hem gehouden gedrag bij gelegenheid eener ontmoeting met zeeroovers op het strand Boeroe (Molukko's), op den 11den April 1857.

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 27sten dezer, n°. 67, goedgevonden te benoemen bij het personeel van de militaire veterinaire dienst: tot paardenarts van de 2de klasse: bij de Koninklijke Militaire Academie, den paardenarts van de 3de klasse *H. H. Laseur*, thans werkzaam bij evengemelde inrigting, bij het 4de regement dragonders, den paardenarts van de 3de klasse *F. A. Ludwig*, van het corps; tot paardenarts van de 3de klasse, den kweekeling bij 's Rijks Veeartsenijschool *T. Meijer*, thans voor rekening van het Departement van Oorlog bij gemelde inrigting voor de militaire veterinaire dienst opgeleid wordende.

— De Minister van Buitenlandsche Zaken brengt, ten gevolge van een bij hem ontvangen officieel verzoek, ter kennis van de belanghebbenden dat de gedenkpenning, bij keizerlijk decreet van den 12den Augustus 1857 ingesteld, ter eere der krijgslieden, die tusschen 1792 en 1815 onder de Fransche vanen hebben gestreden, zoodra mogelijk zal worden uitgereikt door het Fransche gezantschap te 's Gravenhage. Dien ten gevolge behooren zij, die daarop aanspraak vermeenen te kunnen maken, hunne aanvragen te rigten aan 's Keizers gevolmagtigden minister en buitengewonen gezant bij het Nederlandsche hof, met overlegging van de stukken en bescheiden, behelzende het authentiek bewijs hunner vroegere krijgsdiensten.

Voorts wordt ten geleide der belanghebbenden opgemerkt:

dat afschriften dier bescheiden niet als voldoende bewijsstukken worden aangemerkt;

dat stukken in de Hollandsche taal, welke door hen mogten worden overgelegd, vergezeld dienen te zijn van eene Fransche vertaling;

dat door het Departement van Buitenlandsche Zaken uit Parijs terug gevraagd worden de derwaarts opgezonden stukken van die gewezen krijgslieden, die zich in tijds aangemeld hebben, om deelgenooten te worden van het legaat van Keizer *Napoleon I*;

dat bij gemeld Departement nog voorhanden zijn verscheidene zoodanige stukken van hen, die zich wegens dat deelgenootschap te laat hebben aangemeld, en wier aanvragen alzoo niet zijn opgezonden;

dat deze bescheiden aanstonds, en de eerstgemelde terstond na terugbekoming uit Parijs zullen opgezonden worden aan hen die ze aan het Departement aanvragen;

dat aan allen wordt aanbevolen, om de inzending hunner aanvragen [illegible].

— Bij besluit van [illegible] heeft Zijne Majesteit goedgevonden: 1°. den heer mr. *H. Nienhuis*, hoogleeraar in de regtsgeleerde faculteit aan de hoogeschool te Groningen, op zijn verzoek, emeritus te verklaren, en hem een eervol ontslag uit zijne betrekking van hoogleeraar te verleenen; 2°. den heer mr. *R. T. H. P. L. A. van Boneval Faure*, buitengewoon hoogleeraar in de regtsgeleerde faculteit aan de hoogeschool te Groningen, te bevorderen tot gewoon hoogleeraar.

— Volgens den *Moniteur de la Moselle* zou Prins *Hendrik* der Nederlanden, keizer *Napoleon* op zijne terugreis van Stuttgart te Metz begroeten, en daarbij vergezeld worden door den Heer *Simons*, president van het Luxemburgsche Ministerie.

— Uit Madrid wordt gemeld dat Z. K. H. de Prins van *Oranje*, na zijn bezoek aan het Spaansche Hof, naar Valencia teruggekeerd is en zich den 21sten aldaar heeft ingescheept om naar Nederland terug te keeren.

— Men verneemt, dat bij de regering het voornemen bestaat, om een voorstel te doen tot wijziging van den accijns op het geslagt en

dat men den 1. Januarij e. k. in te voeren, terwijl de beschikking van den minister van financiën, om met den 1 October aanstaande eene wijziging in het tarief op het slagtvee te brengen, voorloopig geschorst zal worden.

— Men verneemt, dat bij de Regering aan het vroeger reeds geuitte verlangen is gevolg gegeven, ten aanzien eener centrale commissie voor de statistiek. Immers moet op de begrooting, die aan de Kamers der Staten-Generaal is onderworpen, reeds eene som tot bezoldiging eener vaste en officiële commissie zijn voorgesteld. Wij verheugen ons dat de Regering het nut en het belang van eene dergelijke omvattende statistiek inziet. Veel is, vooral in de laatste jaren, op dat gebied gedaan, doch veel blijft nog te doen over. Nederland zal dus niet langer ten achter blijven bij de maatregelen, reeds elders van Staatswege tot het verzamelen en bewerken van naauwkeurige staathuishoudkundige berekeningen gedaan.

— Naar men verneemt, heeft het Provinciaal Geregtshof van Middelburg, in Raadkamer, zich vereenigd met de uitspraak der Regtbank, waarbij de invrijheidstelling bevolen wordt van den persoon, tegen wien vermoeden wegens brandstichting op den 28sten Junij jl. bestond. Deze heeft dan ook den 24sten dezer het huis van arrest onmiddellijk verlaten.

— Ll. Donderdag stonden te 's Bosch voor het provinciaal geregthof te regt de personen van *Willem Kerkhof*, *Christiaan de Keyzer*, *Leonardus Boiwerk* en *Johannes van der Spank*, de beruchte dieven, die in den nacht van 16 Januarij dezes jaars, onder St. Oedenrode op heeter daad betrapt, zoo moedig door de gebr. *Vulders* en andere werden aangevallen en waarbij de twee eerste beschuldigden, te weten: *Kerkhof* gevaarlijk, en de *Keyzer* met een schot hagel werden gewond. 8 maanden hebben de beschuldigden in voorloopige gevangenis moeten doorbrengen, zoo ter oorzake van het langzaam herstel van *Kerkhof* als van de ziekte van een der getuigen. 38 getuigen werden in de zaak gehoord, en na eene uitvoerige uiteenzetting der zaak eischte de Advokaat-Generaal voor de 1ste, 2de en 4de beschuldigde 15 jaren en, voor de 3de beschuldigde 20 jaren tuchthuisstraf, ter zake dat zij zich zouden hebben schuldig gemaakt aan diefstal bij nacht door meer dan een persoon en diefstal met braak, de 3de beschuldigde tot 20 jaren tuchthuisstraf ter zake zijner vroegere veroordeeling wegens diefstal. De twee eerste beschuldigden werden verdedigd door Jhr. Mr. *F. X. Verheijen*, de derde door Mr. *Laurillard* en de vierde door Mr. *Frans van Lanschot*.

— In de *Provinciale Noordbrabantsche Courant* leest men:

»Ll. Donderdag gaf de generaal-majoor *Rigot de Begnins*, op zijn kasteel Sionsburg te Vught aan de gezamenlijke officieren, uitgemaakt hebbende de brigade onder zijne bevelen in en bij het geretrancheerde kamp Willem II gemanoeuvreerd hebbende en aan die van het garnizoen, een luisterrijk bal tot afscheid.

»Vrijdag hadden de laatste manoeuvres in het vuur plaats, voorafgegaan door eene wapenschouwing. Zaturdag werd tot dat afscheid een buitengewoon Casino gehouden met concert en bal. Heden zijn de bataillons van het 4e en 5e regiment infanterie, de twee eskadrons van het 1e regiment dragonders en de halve batterij van het regiment rijdende artillerie naar hunne garnizoenen teruggekeerd."

— Uit 's Hertogenbosch wordt gemeld dat, even als bij de officieren in Oost-Indië, bij de officieren hier te lande voor de kleine tenue de open jas met het witte vest en de fouragères in plaats van de epauletten zullen worden ingevoerd.

— Naar men verneemt zou het leger in Oost-Indië met 4 bataillons infanterie vermeerderd en alzoo op 20 bataillons gebragt worden.

— Aan het Departement van Koloniën heeft men, onder het toezigt van den directeur van het Koninklijk Museum van zeldzaamheden, den heer *van de Kasteele*, en den heer *van Vollenhoven*, referendaris van het Departement van binnenlandsche zaken, een aanvang gemaakt met het ontpakken van de kisten, door den Keizer van Japan aan Z. M. den Koning ten geschenke toegezonden. Men verneemt, dat verscheidene kostbare voorwerpen op de Kon. Musea geplaatst zullen worden.

— Betreffende een plaats gehad hebbenden brand in het gehucht Steenoven bij Oosterhout, wordt nader gemeld: dat de twaalfjarige zoon des bewoners door de politie is gearresteerd; dat hij onmiddellijk heeft bekend den brand in het huis zijner ouders te hebben gesticht, door middel van een brandenden zwavelstok, onder het stroo in den stal, als reden voor die daad opgevende, dat hij, toen der eerster maal het huis, is afgebrand, met zijne overige broeders en zusters bij een buurman was ingenomen, die hun lekkere boterhammen met spek had gegeven; dat hij dacht, wanneer het huis weêr afbrandde en zij geen onderkomen hadden, die zelfde buurman hun andermaal zou innemen en op zulke boterhammen onthalen. Hij heeft echter volgehouden aan den eersten brand geheel onschuldig te zijn. De ongelukkige ouders, die door de milddadigheid der ingezetenen geholpen waren, zijn thans ten tweeden male van geheel hunne bezitting beroofd, zonder dat eenige uitkomst te voorzien is.

— Ll. Zaturdag ontstond onder Bergum, aan de Pruissische grenzen, brand in de heide, veroorzaakt door een kleinen jongen, die met vuur speelde. Weldra staken de vlammen onderscheidene turfhoopen aan, waarvan voor eene waarde van bijna *f* 4000 verloren ging. De schade aan de heide is van geringe beteekenis.

— Men verneemt dat de heer *E. Wollschläger*, die zich thans nog te Amsterdam ophoudt, zich gedurende den aanstaanden winter te Berlijn gaat vestigen; en den grooten circus aldaar voor niet minder dan *f* 20,000 gehuurd heeft.

— Men heeft moeijelijk kunnen gelooven, dat binnen het tijdsverloop van één jaar, de bemesting der landen met mosselen zoodanige vlugt zoude genomen hebben, als zulks voor het tegenwoordige het geval is. Dagelijks worden er te Bergen op Zoom uit de Oosterschelde 8 à 10 visschers vaartuigen met mosselen aangevoerd en met 70 à 80 karren door de soms uren ver wonende boeren weggehaald, die voor de kar *f* 1 betalen.

---

De *Staats Courant* geeft het volgend nader verslag van den oogst in Noordbrabant:

*Tarwe.* De oogst van de tarwe is vrij goed en de kwaliteit uitmuntent te noemen. Men schat de opbrengst per bunder op 20 tot 30 mud, wegende 75 tot 80 pond.

*Rogge.* De zaaitijd, die met uitzondering van enkele dagen gunstig was, heeft op de rogge een voordeeligen invloed gehad; de oogst was over het algemeen goed; vooral in het 6de district is hij zeer naar wensch uitgevallen. Het beschot, gewigt en stroo waren zeer bevredigend. De opbrengst wordt geschat per bunder op 20 tot 30 mud, wegende gemiddeld 75 pond.

*Boekweit.* De aanhoudende droogte en de schrale wind deden aan de boekweit veel schade. Zij is ook door hagelslag en vorst zeer geteisterd. Op sommige plaatsen, vooral in het 6de district, staat zij nog gemaaid op het veld; in het 9de district is de kwaliteit van het reeds gedorschte goed en zwaar, doch de opbrengst zal hoogstens 18 tot 20 mud per bunder bedragen. Over het algemeen zal de oogst van dit gewas niet bevredigend zijn.

*Haver.* De haver heeft ten gevolge der droogte lang gekwijnd; zij is later iets verbeterd, doch de oogst kan meestal als slecht worden aangemerkt. De opbrengst wordt berekend per bunder op 28 tot 30 mud, wegende van 35 tot 45 pond.

*Koolzaad.* Het koolzaad was in het 9de district zeer olierijk en droog gewonnen, doch de opbrengst gering. Met uitzondering van weinige polders bragt het slechts 15 mud per bunder op, terwijl algemeen de oogst beneden den gewonen bleef. In andere streken is de oogst niet gunstiger geweest.

*Erwten* en *boonen* hebben minder dan in het vorig jaar opgebragt. In het 9de district was de hoedanigheid en het gewigt zeer voldoende; de opbrengst wordt op 18 tot 22 mud berekend.

*Vlas* is door de droogte slecht te voorschijn gekomen en op de meeste plaatsen dun bezet. In het 9de district is het vlas goed gegroeid, en niettegenstaande het eenigzins door hagel heeft geleden, bragt het daar van *f* 300 tot *f* 350 per bunder op.

*Meekrap.* In het 9de district groeide de oude tamelijk goed; de jarige leed in het begin veel door aanhoudende droogte; later heeft zich dit hersteld, doch op vele plaatsen zijn ten gevolge der droogte, die vooral in den planttijd heerschte, vele jarige planten gestorven.

*Aardappelen* werden veel en vroeg gepoot; het gewas kwam langzaam op, ten gevolge van het schrale en koude weder; de reeds vroeg geplante leden in Mei veel door nachtvorst, doch kwamen later weder bij en hebben weinig of niets door de ziekte geleden; de op het hooge land geplante hebben veel van de droogte geleden; de lager geplante staan allergunstigst. Men schat de opbrengst van 150 tot 180 mud per bunder.

*Wortelgewassen.* Wortelen, koolrapen, beetwortelen enz. zijn gedeeltelijk onder zeer ongunstige omstandigheden uitgezaaid geworden en staan dun te velde, echter zijn zij door den later gevallen regen veel bijgekomen en beloven nog een middelmatig gewas.

*Spurrie.* De voorjaars-spurrie, welke meestal voor sapvoeder gebruikt wordt, was er niet veel gewassen, en gaf ook weinig zaad; de prijs daarvan heeft *f* 18 per mud bedragen.

*Klaver.* De klaver groeide in het voorjaar langzaam; de herhaalde nachtvorst was hiervan de oorzaak; door de aanhoudende droogte en groote hitte bleef ook de tweede snede ten achteren en werd de bloem op de meeste plaatsen verschroeid, zoodat de landbouwer zich thans reeds op de meeste plaatsen met opzigt tot het veevoeder in de grootste verlegenheid bevindt.

*Graslanden en hooi.* De weide- en hooilanden bragten minder dan gewoonlijk op; ook het nagras groeide weinig, ten gevolge van gebrek aan regen.

In het 6de district hebben de meeste goed gemeste weilanden niet meer dan 2000 pond per bunder opgebragt, terwijl de overige daar ver beneden zijn gebleven.

Onder de wetering- of irrigatie-weiden, die in dat district gevonden worden, heeft men bunders aangetroffen, waarvan men de opbrengst tusschen de 7000 en 7500 pond per bunder berekent, en waarvan de eerste snede voor 207 gl. het bunder is verkocht.

Met uitzondering van deze irrigatie-velden, zal het nagras niet veel opleveren en verre beneden het gewas van gewone jaren zijn.

De laag gelegen hooilanden in de omstreken van 's Hertogenbosch hebben voldoende gras geleverd.

Bij verpachting werd daarvoor meer dan het dubbele bedrag van hetgeen zij in vroegere jaren opbragten besteed.

*Rundvee.* De gezondheidstoestand van het rundvee is, niettegenstaande gebrek aan behoorlijk voedsel en drinkwater, voldoende geweest.

In het 9de district stierf een van elders ingevoerd rund aan de longziekte, doch deze ziekte heeft zich niet verder uitgebreid.

De vette, de dragende en de melkgevende runderen zijn prijshoudend, doch de prijzen van het overige vee zijn door schaarschte van voeder merkelijk gedaald.

*Paarden* bleven van ziekte verschoond, doch hadden ten gevolge der droogte minder voedsel. Bij voortduring worden hooge prijzen besteed.

*Varkens.* In het 9de district vertoonde zich in dit jaar eene ziekte onder de varkens waarvan doorgaans de dood het gevolg was; in de gemeente Wouw, waarvoor het eerst deze ziekte in de maand Augustus uitbrak, stierven vele varkens; bij sommige die dadelijk bij het ontstaan der ziekte geslagt werden, bespeurde men dat de long en lever en soms ook de milt gevlekt en aangestoken waren, terwijl bij andere, die aan de ziekte gestorven waren, de long bijna geheel was verrot. De overige berigten omtrent den gezondheidstoestand der varkens zijn gunstig. De biggen van 6 weken en de jongen gelden van *f* 2 tot *f* 8.

---

De Provinciale Commissie van Onderwijs in *Noordbrabant*, zal hare gewone najaarsvergadering openen, op Dingsdag den 6den October 1857, des avonds om zeven ure, in de bovenzaal ten huize van de Weduwe *Landheer*, Hinthamerstraat, ingang Gasthuisstraat te 's Hertogenbosch; zullende de Commissie Woensdag den 7den 's morgens om negen ure beginnen met het afnemen der examina's, met uitzondering der Schoolhouderessen, die zich tot dat einde op Donderdag den 8sten 's morgens om 9 ure aldaar behooren aan te melden.

Alleenlijk diegenen kunnen worden toegelaten, die zich ten minste acht dagen te voren bij den Schoolopziener van het District hebben aangemeld, met overlegging van geboorteakten en voldoende bewijzen van zedelijk gedrag en inwoning gedurende het geheele laatste jaar, te rekenen van den dag van het af te leggen examen, zonder welke zij niet mogen worden toegelaten.

De Commissie oordeelt het niet ondienstig aan alle belanghebbenden kenbaar te maken, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken, namens Zijne Majesteit den Koning heeft verklaard, dat iemand, welke wenscht zich te doen examineren, zich daartoe moet vervoegen in de Provincie waar hij werkelijk woont, en wanneer deze tijd van inwoning minder dan een jaar is, behoort bij dispensatie aan den Koning te verzoeken.

*Sleeuwijk, den 1. September 1857.*

De Secretaris der Commissie van Onderwijs
in *Noorbrabant*,
H. E. VERSCHOOR.

---

## G R A A N M A R K T.

**AMSTERDAM den 28 September.**

TARWE prijshoudend: 131 ℔ witb. Poolsche *f* 400; 129 ℔ dito *f* 370, *f* 375, 376; 128 ℔ b. dito *f* 357, 360; 125 ℔ dito *f* 320; 126 ℔ ger. dito *f* 290; 133 ℔ Nassaud. *f* 343; 127 ℔ Jar. Gelders. *f* 330; 162 ℔ N. dito *f* 355.

ROGGE flaauw: 120 ℔ Arch. *f* 297 bij gerijf; 122 ℔ Belgische *f* 218; 122 ℔ Pruiss. *f* 208; 123 ℔ Rostocker *f* 208.

GERST en HAVER zonder handel.

BOEKWEIT onveranderd: 118, 120 ℔ Nijkerker *f* 249, 255; 116, 119 ℔ Holst. *f* 230, 241; 116, 121 ℔ Jar. dito *f* 220, 237.

KOOLZAAD prijshoudend: Holst. 73 P. vl.; Rubs op 9 v. 80 P. vl.; op 9 vaten Olie te leveren in Sept. 81 P. vl.; in Oct. $81^1/_2$ P. vl.; in Nov. $82^1/_2$ P. vl.

LIJNZAAD een doen, 102/103 ℔ Arch. *f* 365.

RAAPOLIE hooger betaald; op 6/w. *f* $49^1/_4$, vlieg. *f* 48; 1 Oct. *f* 48 à *f* $47^3/_4$; 1 Nov. *f* $48^1/_4$ à 48; 1 Dec. *f* $48^1/_2$ à *f* 48; 1 Mei *f* $48^1/_2$.

LIJNOLIE hooger betaald op 6/w. *f* $47^3/_4$, vlieg. *f* $46^1/_2$ à 47; 1 Oct. *f* 47 à $^1/_2$, $^1/_4$; 1 Dec., Maart, April en Mei *f* $44^1/_2$.

HENNEPOLIE op 6/w. *f* $49^1/_4$, vlieg. *f* 48.

RAAPKOEKEN, per 1040 stuks *f* 92 à *f* 96.

LIJNKOEKEN, per 104 st. *f* $11^1/_2$ à *f* $14^1/_2$.

---

## MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

**VAN DEN 29 SEPTEMBER 1857.**

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Het Nederl. Mudde Tarwe | van *f* 11,30 | tot | *f* 11,50. |
| Het dito dito Rogge Oude | » » 6,60 | » | » 6,65. |
| Het dito dito Rogge Nieuwe | » » 7,10 | » | » 7,10. |
| Het dito dito Boekweit Oude | » » 0,00 | » | » 0,00. |
| Het dito dito Boekweit Nieuwe | » » 0,00 | » | » 0,00. |
| Een dito pond Boter | » » 1,12 | » | » 1,14 |
| Zand-Aardappelen (Vat of Mudde) | » » 1,90 | » | » 2,10. |
| Het 1000 Eiken Telhout | | | » 3.00. |
| Het 1000 Doof Hout | | | » 2,75. |
| De kar Spaanders | | | » 4,10. |
| De » Struiken | | | » 4,50. |
| De 100 Mutsaard | | | » 5.00. |

---

## 233e STAATS-LOTERIJ.

### VIJFDE KLASSE.

9e TREKKING. No. 15296, *f* 2000; Nos. 6373, 11613 en 16389, ieder *f* 1000.

---

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (29 *September*) was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $63^3/_8$, $^1/_2$, $^3/_8$; 3 pCt. $76^5/_8$; 4 pCt. 97; Amort. Sijnd. $3^1/_2$ pCt. 91; Handelm. $151^1/_2$, $^7/_8$; Rusland 5 pCt. $104^7/_8$; 4 pCt. 1840 $86^3/_8$; idem bij Stieglitz $86^1/_4$; 5 pCt. 1854 100; dito 1855 101, $^1/_8$; Engelsche $4^1/_2$ pCt. $96^1/_4$; Spanje $1^1/_2$ pCt. $25^1/_4$, $^3/_8$, $^1/_4$; 3 pCt. Buitenl. $42^5/_8$; 3 pCt. Binnenl. $37^9/_{16}$, $^5/_8$; Portugezen 3 pCt. te Londen $45^1/_{16}$; Oostenrijk Metall. 5 pCt. $74^1/_8$, $^1/_2$, $^1/_8$; Zilver Nat. 5 pCt. 76, $^5/_8$, $^1/_8$; 5 pCt. Zilver 86, $^1/_8$, 86; $2^1/_2$ pCt. $38^1/_2$, $^5/_8$, $^1/_2$.

---

[illegible]

---

*,* Op den 28sten September 1857 is te *Breda* zeer plotseling aan een toeval overleden de Heer W. BREEKPOT, in leven Hoofd-Agent der Tielsche Brandwaarborg-Maatschappij.

---









---


Te BREDA, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.